

binnen de wanden van die kribbe besloten. Nieuw, rein, heilig, eeuwig, verlost! Met dat Kind geeft God een nieuw fundament aan Zijn wereld. Hij onderbouwt Zijn Schepping opdat ze staan zal voor eeuwig en in Zijn gunst en licht.

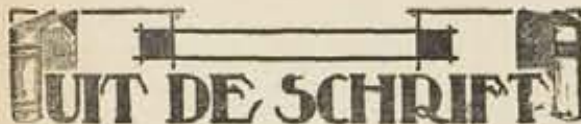
En dat Kind is groot geworden en heeft het meeste van Zijn werk nu al gedaan.

Kerstmis is gelukkig voorbij en Paschen en Hemelvaart en Pinksteren evenzoo.

Welnu laat ons dan echt Kerstfeest vieren, d.w.z. laat ons verlangen in den Geest naar de laatste daad van Hem, die eenmaal in de kribbe lag. Zijn laatste, grootste daad — Zijn komst op de wolken.

H.

C. V.

UIT DE SCHRIFT

Maria, moeder van Jezus — lid van Zijn kerk.

En de engel zeide tot hen: groote blijdschap, die al den volke wezen zal..... Doch Maria bewaarde deze woorden alle te samen, overleggende die in haar hart.

Lucas 2:10, 19.

De herders zijn bij de kribbe geweest. Hijgend nog van het haasten hebben ze zich gebogen over het kindeke. En toen ze het gezien hadden en hun verraste oogen er aan uitgekeken waren, zijn ze gaan vertellen. Ook Maria hoort hun verhaal.

Hun verhaal, dat haar zooveel geeft te verwerken. Want Maria is ten volle moeder over Jezus. Dat was ze jaren later nog, toen Hij haar terug moest wijzen, meer dan eens. (Luk. 2:49; Joh. 2:4; Mark. 3:31 v.v.). Hoe zou ze het niet geweest zijn in den nacht van Zijn geboorte!

Maar nu moet zij in dien grooten nacht verwerken gaan, wat simpele herders, zoo bij de schapen vandaan, haar komen vertellen als boodschap van God. In het uur van haar eerste moederweelde, en toen ze zwol van trots over het eerbiedig bezoek, dat de herders haar kind brachten, moest ze aanhooren de boodschap: Groote blijdschap, al den volke. Dit is, Maria, niet het uur van uw moedervreugd, maar der zaligheid van heel het volk van God. De jaardag van uw Jezus is de Kerstdag van Zijn kerk.

Gehoorzamer tegenover de ambtelijke roeping van haar kind dan ze in later tijden soms was, heeft Maria toen die boodschap der herders bewaard.

Dat was alvast een goed begin voor Maria, gezegende onder de vrouwen, dat zij die woorden bewaarde. Enkel al daardoor neemt zij, moeder van Jezus en Gods begenadigde, een plaats in naast de eenvoudigen, die bij de kribbe hebben gekniel. Een wonder van eenvoudigheid des geloofs toch eigenlijk. Want wat wist Maria veel. Veel meer dan de herders haar konden vertellen. Zij wist van den troon van Vader David, waarop haar Jezus zitten zou. En van het Heilige, dat uit haar geboren was. En dat Hij Gods Zoon genaamd zou worden. Wel konden de herders spreken van een engelverschijning, maar zij wist te verhalen van een bezoek van Gabriël, die voor God staat, in haar woning. En als de herders vertellen gaan van de menigte des hemelschen heersers, heeft zij daarboven toch de herinnering aan dat intieme uur met een overste der heersers des hemels.

Nochtans, zooals de herders met hongerige oogen hebben gestaard naar de blinkende engel-figuur, en ademloos geluisterd hebben naar zijn woorden, heeft zij geluisterd naar het doodeenvoudig overbrengen der boodschap uit den mond der eenvoudigen. Zij, moeder des Heeren, hoort bij die eenvoudigen. Ze weet heel veel. Maar ze weet ook niet alles. Groot is haar geheim, maar groter zijn Gods schatten.

Zoo zoekt zij niet zichzelf, en „verdinglicht” niet de genade, die haar ten deel viel. Doch ze zoekt Hem, dien in haar schoot zij dragen mocht, het eeuwige Woord Gods. En daarin is de moeder van Jezus lid van dezelfde Kerk, die Christus heden ten dage door Zijn Woord en Geest vergadert. Zij heeft haar gemeenschap met God in het voortdurend weer hooren en bewaren van Zijn Woord.

* * *

Grooter wordt nog haar gehoorzaamheid ons vermeld in de mededeeling, dat zij die woorden ook overlegde in haar hart. Dat is te zeggen: ze was ermee bezig; ze dacht er over na; ze zag den zin ervan steeds beter; ze trok er haar conclusie uit; ze las er de consequenties uit af en aanvaardde die.

Dan gaat uit die woorden van den engel voor haar gestalte aannemen de roeping van haar pasgeboren kind. Hij is voor Israël. Hij is niet voor haar huis en hof. Hij is niet haar trots en glorie. De eer, die Hem gewordt van herders en van Simeon en Anna straks en van de wijzen uit het Oosten, is niet voor haar; ze deelt er niet als moeder in. Haar kind rijst bij haar overleg der woorden voor haar op in Zijn Middelaarsgestalte.

Ook wordt haar roeping voor haar klaar. Zij moet nu terugtrekken. Als moeder moet ze Hem

verlezen. Hij is de vreugde van Zijn volk. Telkens ziet ze weer die herders opleven, toen ze Hem vonden, in doeken gewonden en liggende in de kribbe.

En als zij, moeder van Jezus, zaliggesprokene door alle geslachten, een blijde dag toch hebben wil, en een gelukkig leven in de gemeenschap aan haar oudsten jongen, zal het maar op één manier kunnen. Dan zal zij moeten zijn van heel dat volk van God, waarmee Hij Zijn verbond heeft. Zij kan slechts in Hem, haar bloedeigen kind, hebben, wat de herders erin hebben, en de slaven en slavinnen, die zich op het preek van Paulus hebben bekeerd, en de oude moedertjes en soldaten en vrachtrijders in Zijn kerk: een Heiland en Zaligmaker.

Zoo wordt het bewaren en overleggen van Maria een wonder der geloofsgehoorzaamheid.

Dit is een tekst, om over te hooren preeken, als we al, ik weet niet hoe vaak, naar de kerk zijn geweest in de feestdagen.

Door dit Woord worden alle stijve, trotsche nekken, die boven het kerkvolk uitsteken willen, gebroken... of na volgehouden hard-nek-kigheid verdoemd.

Maar hier worden de eenvoudigen opnieuw getroost. Want Kerstdag wordt zoo opnieuw gehandhaafd, niet als de dag van Maria, maar als de dag der liefde Gods tot zondaren, waarvan Maria er één is. Dit is een dag van groote blijdschap, al den volke. En wie nu maar erkent, in eenvoudigheid deszelfs dierbaren geloofs, als Maria verkregen heeft, het Werk, het Ambt, het Gezag, de Rechten des verbonds, die Christus oecfent, bevindt zichzelf te zitten naast haar, moeder des Heeren, in het Koninkrijk van God, den God des Woords.

W.

R. S.

KERKELUK LEVEN

Kerstprediking.

Ook de Kerstprediking heeft haar eigen moeilijkheid. Zij behoort zich te onderwerpen aan de regelen, die voor alle prediking over „historische stoffen” zijn gesteld. Dat wil dus zeggen, dat de prediking heeft te zoeken naar het eigenlijke, de werkelijke, messiaansche elementen, die óók dit verhaal tot verhaal der Godsopenbaring in Jezus Christus maken. En nu schijnt dat bij het Kerstfeest niet zoo moeilijk als anders. Is het niet „centraal”? Treedt de christologische lijn niet duidelijk aan de oppervlakte? Het aanwijzen der messiaansche lijn moge in de behandeling van andere historische stoffen moeilijk zijn, maar bij 't Kerstfeest, is het daar niet gemakkelijker dan ooit?

We zouden willen antwoorden: het is maar de vraag, hoe ge het Kerstevangelie als preekstof ziet. Gaat het over het zichtbare, over hetgeen voor oogen is, over het zintuigelijk waarneembare, inderdaad, dan zijn het Kind en de kribbe, de engelen en de herders aanschouwelijk en direct genoeg. Maar het gaat nooit om hetgeen voor oogen is alleen. De historische boeken in den bijbel zijn nooit geïsoleerd van de „leerstellige”, dichterlijke, profetische. Ook deze drie „soorten” van bijbelboeken belichten het historisch gebeuren, en wat zij ons prediken dient bij de homiletische behandeling der „historische stoffen” mee te spreken, en in rekening te komen. Derhalve moeten ook zij in de Kerstprediking de boodschap mee helpen formuleren en den inhoud der prediking mede bepalen. En zoo gezien is de Kerstprediking niets gemakkelijker dan andere prediking over historische „stoffen”. In Berlijn heeft de U-Bahn, de ondergrondse spoorweg, verscheidene plaatsen, waar hij boven den grond uitkomt en langs een viaduct over den straatweg heengeleid wordt. Kan ik nu den trein makkelijker beschrijven en in zijn eigen aardigheid (h.v. in het onderscheid van die U-Bahn met spoorwegen van anderen bouw en met andere tractie) eerder kennen, dan wanneer ik hem ondergronds loop en zie? Volstrekt niet; want om dezen trein te onderscheiden van andere, moet ik weten, dat hij het grootste stuk van zijn weg onder den grond aflegt; eerst als ik dit weet, en er mee reken, eerst dan kan ik de U-Bahn als zoodanig herkennen, ook als hij boven den beganen grond rijdt. Heb ik geen totaal-overzicht van de U-Bahn, dan zou ik, als de lijn bovengronds komt, als vanzelf dezen trein gelijk stellen met andere treinen en trams, die nooit anders dan bovengronds rijden. Zoo ook is de christologische openbaringslijn als zoodanig in geen enkel opzicht gemakkelijker te vinden op Kerstfeest, dan bij andere historische stoffen. Te vinden, noch aan te wijzen. Heel de adventswijsheid komt bij de Kerstprediking tot haar recht, en vindt daar haar volheid. Alle draden, die we in de openbaringsgeschiedenis in de periode van het Oude Testament zien loopen als christologische, messiaansche, komen in den kersttijd samen. „Ontwarren” — dat wil hier, in dat overigens gevaarlijke beeld, zeggen: analyseren, uit-een-leggen voor de gemeente, — kan ze slechts diegene, die weet, hoe ze geloopt hebben, voordat ze in het feit van Bethlehem in één punt samenkwamen.

Brengt reeds dit voor den prediker groote moeite mee, er komt nog iets anders bij, dat zijn taak verzaamt. Kerstfeest toch is geen einde van den weg, maar een vervolg. De draden komen er wel in één punt samen,

maar dat punt is het eindpunt niet. Op Kerstfeest moet nog volgen de goede Vrijdag, voorafgegaan door een leven van den tweeden Adam in te allen dage weerkeerende volstrekte gehoorzaamheid. En de Paaschmorgen moet volgen, en de Pinksterdag. Want de overgang van Oud naar Nieuw Testament is niet in éénen nacht, niet in één punt des tijds voltrokken. Daarom heeft de prediker op Kerstfeest de neiging te bedwingen, om voortijdig te jubelen over den „nieuwen” dag, den dag van het „Nieuwe Testament”. Er is nog be-nijdenis, en er is nog offer, en de opvoeding van het kindeke Jezus is nog gebonden aan de voorschriften van het Oude Testament. En de „wet”, waaronder dit Kind geboren is, ze is nog steeds die van het Oude Testament.

Zoo moet Rachel haar tranen, en behooren wij ons vreugdebetoon te bedwingen. God vooruitloopen, daar weten we altijd heel veel kwaad van te zeggen, als het over Abraham en Sara en Hagar gaat. Het is wel. Maar laat ons zelf het niet doen. Er zit een element van waarheid in wat Prof. Dr. A. H. de Hartog eens gezegd heeft, toen vriendelijke, maar niet theo-logisch geleide hand zijn preekstoel op Kerstdag „versierd” had met spinnen en groen; Kerstfeest is begrafenismacht; waarom de latere Amsterdamsche hoogleraar het versierde afrukte en naar beneden wierp, eer de preek begon. Vergis ik me niet, dan is daarna in „Nieuwe Banen” het opstel verschenen, dat Kerstmacht begrafenismacht noemt.

Ik zou het niet zoo willen zeggen. Maar liever hoor ik het zoo, dan dat men op Kerstfeest zich laat gaan in een jubel, die vergeet, dat we er nog lang niet zijn. Achter de kribbe is het kruis en dat wil gezien worden. Niet toen de koperen slang gemaakt was, maar toen ze verhoogd was, konden de ellendigen naar buiten komen, om er naar te zien, en naar lucht te happen, en den Vader verzoend te weten.

Wat we voorts op Kerstfeest steeds weer noodig hebben, dat zijn predikers en hoorders, die de repetitie van het Kerstfeest even vernieuwend vinden als de man, die Prediker I geschreven heeft. Uit deze keurbende zullen ze opstaan, die het Kerstwonder zetten in verband met heel de heilshistorie. Zij hebben met den Prediker vernomen het hylgen van den tijd, die nu waarlijk al weer Kerstfeest inhoudt, en ach, nog is het einde niet. En alleen dan zullen zij zingen; want de zon der natuur gaat op en gaat onder over onze kerstemoties, elk jaar weer van voren af aan; maar — de Zon der gerechtigheid is opgegaan, doch gaat in eeuwigheid niet onder. En dat weet en doorleeft slechts, wie de heilsfeiten kent uit de heilsgeschiedenis.

Zing uw morgenlied, maar doe het alleen, omdat ge leeft uit den middag. En sla niet de verzenen tegen de prikkels, alsof dat zoo feestelijk is. Dat is te zeggen: zeg tot Gods klok niet: sta stil, en tot Gods zon niet: laat me even de oogen dicht doen. Kom Heere Jezus, ja kom haastelijk, want Maria met het Kind, dat is veel — Maria zonder het Kind, alleen in de pinksterzaal, dat is meer. Het Kind, voleindigd, is het meest. En alles — dat is God.

K. S.

Vervolgartikelen.

Terville van het artikel van den heer Baas, dat we als voorbeeld van evangelisatie-spraak zoo gaarne aan onze lezers wilden voorleggen, laten we ditmaal ons vervolgartikel overstaan.

K. S.

Twijfel en zekerheid op het Kerstfeest¹⁾.

Velen zullen bijna met vertwijfeling in dit jaar 1936 het Kerstfeest gaan vieren.

Immers, de menschheid verkeert in een toestand van verarming en verdwazing.

Och, in zoo'n tijd is het nog wel uit te houden. Een oorlog kom je wel door.

Allerlei jammer en ellende kom je wel door.

Mits op één voorwaarde: dat je wat op tafel hebt om te eten! Dat je wat in je portemonnaie hebt om te verteren. Dat je nog dit of dat plannetje op touw kunt zetten, zoodat je aan den gang blijft.

De bijbel kent ons menschelijk hart door en door. De Bijbel heeft ons de grondelementen van ons menschelijk bestaan blootgelegd.

Als de menschelijke geschiedenis haar klimaat bereikt zal hebben, profeteert Jezus ons het lijfbeeld, dat het menschenleven in die dagen zal vertoonen:

zij trouwen;
zij handelen;
zij zaaien en oogsten.

Arbeid, brood en liefde hebben wij noodig! Trouwboekjes en koopacten!

Dan zeggen wij: Hoera! wij leven nog!

Welnu, die grondvoorwaarden van ons menschelijk bestaan zijn in onze dagen in gevaar.

Voor velen is er geen werk. Voor velen is het brood dik gesneden, maar dun gesmeerd. Voor velen is het niet mogelijk tot een trouwdag te komen, of is het als man en vrouw samenleven in gebrek tot een dagelijksche kwelling geworden.

Daar kunnen wij niet tegen!

Laat ons maar niet groot doen, daar kan niemand tegen!

1) Verleden week hoorde ik onzen medewerker, den heer N. Baas, spreken in een advent-samenkomst (evangelisatie) te Bussum. Op mijn verzoek was de heer N. Baas bereid zijn per radio uitgezonden toespraak af te staan voor het in de Kerstweek verschijnende Reformatie-nummer. Ik stel de daar prijs op, o.m. wij hier een specimen van evangelisatie hebben.

K. S.

Dat man

En dat is

Want we

de verande

voet en pl

onze ziel

niet aan!

prijs! Wan

O, dat n

lijk in de

En nu za

als het wa

den in de

dat in eer

het morg

Die onse

suggeroe

Die me

leege kist

schateren

te schreie

Hier he

hand...

Hier he

die leege

neemt toe

Dan wo

grond en

En zond

spreekt h

waarheid:

Er is g

Er is g

Er is g

Doch E

vergeet h

Er is z

beschikkin

Het Ker

is genoeg

Maar d

beschikkin

Bij God

komen va

Voor w

Och, te

dat het ni

Maar te

dat er ge

zulke wer

dat is on

Dan ga

komt het

en dat II

En dan

worden n

dal wij

kribbe en

Kribbe,

dat wij

Kindeke e

Verlosse

Of is al

sproke, e

Heeft G

niet gezo

is er van

Is de t

speelhal

Kribbe,

Verlosse

Op die

verschille

„Ja, zie

bedachtza

Wij staan

dan vroeg

Christus

is voor on

„Och, v

„redeneer

houvast i

er minde

den afgro

de philos

Ik wil zo

grijpt vóó

„Echt?

spreken.

er ten sl

weest? W

mensch i

geweest?

Het komt

wie gij z

een huma

mensch...

roepen w

echt is, d

zonde is e

lukkig; i

gedragen

zoo naar

over mak

anderen l

zetten en

Maar die

gelukkig